

Nr 17

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner angående beskattningen av företagsvinster.

(2:a avd.)

Bevillningsutskottet upptar till behandling i ett sammanhang följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 59 av herr *Ingvar Andersson m. fl.* samt II: 69 av herrar *Magnusson* i Borås och *Ringaby*, i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning och förslag om avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars vinster enligt de riktlinjer som framförts i motionerna;

2) de likalydande motionerna I: 682 av herrar *Brundin* och *Åkerlund* samt II: 815 av herrar *Oskarson* och *Petersson* i Gäddvik, i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till årets höstriksdag om införande av samma skattesats för ekonomiska föreningar som för aktiebolag.

Gällande bestämmelser

Dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar innebär enligt gällande regler i princip att aktiebolagens och föreningarnas vinster beskattas dels hos företagen, dels hos delägarna, när vinstmedlen utdelas till dessa. Bolagen och föreningarna äger, med vissa undantag, inte göra avdrag vid taxeringen för belopp som utdelas, vilket innebär att fonderad och utdelad vinst i princip beskattas efter samma grunder.

En betydande uppluckring av den ifrågavarande dubbelbeskattningen — främst genom möjligheten till avdrag för utdelning på nyemitterade aktier — har skett genom den s. k. Annell-lagen, vilken lagstiftning numera blivit permanent. Annell-lagen (SFS 1960: 658; förlängd genom SFS 1964: 80) är i vad den avser skattskyldighet för utdelningar numera inarbetad i 54 § kommunalskattelagen, medan bestämmelserna om avdrag för utdelning på nyemissioner återfinns i förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning (SFS 1967: 94).

Enligt 54 § kommunalskattelagen är svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar frikallade från skattskyldighet för utdelning på aktier i svenska aktiebolag och på andelar i svenska ekonomiska föreningar under förutsättning att aktierna eller andelarna inte innehas i 1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 7 saml. Nr 17*

kapitalplaceringssyfte. Från skattefriheten har emellertid undantagits aktiebolag och ekonomiska föreningar, som driver bank- eller annan penningrörelse eller försäkringsrörelse. Dock är aktiebolag och ekonomiska föreningar, som driver bank- eller annan penningrörelse eller sådan rörelse jämte annan verksamhet, frikallade från skattskyldighet för utdelning på aktier och andelar, vilka innehåses som ett led i organisationen av bolagens eller föreningarnas verksamhet till den del denna avser annat än förvaltning av fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom. Vidare äger aktiebolag, som driver sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkringsrörelse, åtnjuta skattefrihet för utdelning på aktier, som innehåses som ett led i organisationen av sådan verksamhet.

Från den tidigare provisoriska Annell-lagstiftningen har i 54 § kommunalskattelagen införts följande bestämmelser att gälla sådana utdelningar från svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, som varit tillgängliga för lyftning fr. o m. den 1 januari 1966. Aktiebolag eller ekonomisk förening, som driver byggnadsrörelse, tomtstyckningsrörelse eller yrkesmässig handel med fastigheter, åtnjuter inte skattefrihet för utdelning på aktie eller andel som utgör lagertillgång i rörelsen. För förvaltningsföretag — d. v. s. bolag eller föreningar, vilkas verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i förvaltning av värdepapper eller likartad lös egendom — inträder skattskyldighet för uppuren utdelning i den mån sammanlagda beloppet därav överstiger den av bolaget för beskattningsåret beslutade egna utdelningen. Den utdelningsinkomst som fondernas blir således beskattad. Investmentföretag — d. v. s. sådana förvaltningsföretag, vilkas uppgift väsentligen är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda aktieägare eller andelsägare riskfördelning och vilkas aktier eller andelar ägs av ett stort antal fysiska personer — blir skattskyldiga för uppuren utdelning i den mån sammanlagda beloppet därav överstiger 125 procent av den av företaget för beskattningsåret beslutade utdelningen.

Enligt förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning medges svenskt aktiebolag vid beräkning av nettointäkt av rörelse eller jordbruksfastighet avdrag för utdelning på nyemitterade aktier med 5 % av vad som inbetalats för aktierna före beskattningsårets utgång. Procenttalet i den tidigare provisoriska Annell-lagstiftningen utgjorde 4. Rätten till avdrag får numera åtnjutas under 10 mot tidigare 6 kalenderår. Avdrag medges dock inte senare än femtonde taxeringsåret efter det då inbetalning för aktierna först ägde rum. Avdraget kan därvid förskjutas inom 15-årsperioden, för den händelse utdelning inte skulle ske under något år. I förordningen finns vidare specialbestämmelser angående förbud mot avdragsrätt dels när inbetalning av aktier skett genom apport av aktier eller andelar i ekonomiska föreningar, dels när det emitterande bolaget under beskattningsåret eller tidigare utskiftat tillgångar till delägarna och

dels när mer än 50 procent av det utdelande bolagets aktier vid utdelningstillfället ägdes av svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening eller utländskt bolag. De nya reglerna om avdragsrätt gäller nyemissioner fr. o. m. den 1 juli 1966. För emissioner som gjorts under tiden den 1 januari 1961—den 30 juni 1966 gäller fortfarande bestämmelserna i 1—8 §§ i den provisoriska Annell-lagstiftningen.

Enligt 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt utgör den statliga inkomstskatten för aktiebolag 40 % och för ekonomiska föreningar 32 % av den beskattningsbara inkomsten. Dessa procenttal har varit gällande alltsedan 1949 års taxering, dock med undantag för 1956—1960 års taxeringar. Genom beslut av 1955 års riksdag vidtogs nämligen en av konjunkturpolitiska skäl betingad höjning av den statliga inkomstskatten för vissa juridiska personer. Beslutet innebar att skattesatsen höjdes för aktiebolag från 40 till 45 % vid 1956 års taxering och till 50 % under 1957—1960 års taxeringar samt för ekonomiska föreningar från 32 till resp. 36 och 40 %. Före 1949 års taxering var skattesatsen för såväl aktiebolag som ekonomiska föreningar 32 %. 1945 års statsskatteberedning hade emellertid i sitt betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen (SOU 1946: 79) funnit en skattelindring vara påkallad för fysiska personer och ansåg det skäligt att det därav förorsakade inkomstbortfallet för staten i någon mån täcktes genom en högre beskattning av aktiebolagen. Beredningen föreslog därför en höjning av skattesatsen för aktiebolag från 32 till 40 %. Samma höjning föreslogs för de ekonomiska föreningarna, dock med en viss tveksamhet. Medlemmarna i de ekonomiska föreningarna kunde nämligen — enligt beredningen — icke antagas tillhöra den kategori av skattskyldiga, som genom förslaget skulle komma att träffas av en viss skatteskärpning. Någon skärpning i beskattningen av fonderade medel var därför inte påkallad för föreningarnas del på samma sätt som för aktiebolagen. Föreningarna hade emellertid samma möjligheter att sörja för sin konsolidering som aktiebolagen, och föreningarnas ekonomiska bärkraft kunde knappast ge anledning till att bestämma skattesatsen lägre för dem än för bolagen. Enligt beredningens mening var det även önskvärt att den likställighet i fråga om skattesats, som rådde mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar, alltjämt bibehölls. I prop. 1947: 212 föreslogs samma skattesats, 40 %, för aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna. Bevillningsutskottet förordade dock (BeU 1947: 50) att skattesatsen för de ekonomiska föreningarna bibehölls vid 32 %, vilket även blev riksdagens beslut. Utskottet anförde att det utan tvivel kunde antagas, att föreningarnas medlemmar i genomsnitt hade lägre inkomster än aktiebolagens delägare. Bland de ekonomiska föreningarna torde även — sade utskottet — finnas ett stort antal med små inkomster och många av de ekonomiska föreningarna hade ej heller till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Särskilt

1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1969. 7 saml. Nr 17*

med tanke på sådana fall ansåg utskottet det önskvärt, att en något lägre skattesats fastställdes för de ekonomiska föreningarna än för aktiebolagen. Visserligen kunde praktiska skäl tala för att skattesatsen bestämdes lika för de båda kategorierna. En viss risk kunde annars finnas för att aktiebolag kunde komma att ombildas till ekonomiska föreningar uteslutande i syfte att erhålla en lindrigare beskattning. Även vid nystartande kunde skatte-synpunkter bli avgörande för valet av företagsform. Utskottet fann dock, att dessa synpunkter vägde mindre tungt än önskemålet om att bibehålla skattesatsen vid 32 % för föreningarna.

I betänkande SOU 1951: 51 uttalade 1949 års skatteutredning att den verksamhet som bedrivs i aktiebolag och ekonomiska föreningar är så likartad att någon rationell grund för en olika behandling är svår att finna. Tvärtom borde det vara ett önskemål att den ena företagsformen icke bereddes förmåner vid skatteberäkningen framför den andra. Med den konsolidering som de kooperativa föreningarna uppnått och med de för dem i övrigt gällande moderata beskattningsreglerna torde de skäl som år 1947 åberopades för en differentiering icke numera vara bärande. Enligt skatteutredningens mening borde därför likställighet mellan de båda kategorierna genomföras på det sätt att skattesatsen bestämdes till 40 % även för de ekonomiska föreningarna. I prop. 1952: 213, som grundades på skatteutredningens betänkande, framhölls att skatteutredningens förslag rörande skattesatsen för juridiska personer mött erinringar av mycket varierande slag. Något förslag i ämnet framfördes därför inte i propositionen. Företags-skatteskommittén fann i betänkande SOU 1954: 19 med förslag till ändrad företagsbeskattning att i de för kommittén givna direktiven inte hade angivits att kommittén hade att pröva frågan om att likställa aktiebolag och ekonomiska föreningar i avseende på den statliga inkomstbeskattningens storlek. Med hänsyn härtill och då spørsmålet inte ägde något direkt samband med den översyn av beskattningsreglerna från i huvudsak konjunkturpolitisk synpunkt som kommittén enligt direktiven hade att verkställa hade kommittén inte ansett sig böra ingå på denna fråga. Inte heller departementschefen var i prop. 1955: 100 beredd att ingå på ämnet.

Frågans tidigare behandling

Motionsyrkanden syftande till en avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars vinster har vid upprepade tillfällen — senast förra året — varit föremål för riksdagens uppmärksamhet men avvisats. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 28 erinrade utskottet om att under förarbetena till Annellagstiftningen också undersöktes huruvida ekonomiska föreningar borde få rätt till avdrag för utdelning. 1960 års bolagsskattesakkunniga ansåg dock inte att så borde ske. Som skäl härför åberopades framför allt att de ekonomiska förening-

arna inte vände sig till den egentliga kapitalmarknaden vid anskaffande av eget kapital och att utdelning på insatskapital praktiskt taget aldrig förekom inom den jordbrukskooperativa föreningsrörelsen. Flera remissmyndigheter uttalade i anslutning härtill att införandet av regler om partiellt upphävande av dubbelbeskattningen av ekonomiska föreningar skulle vara förknippat med många svårigheter. Departementschefen delade i prop. 1960:162 dessa synpunkter. Utskottet framhöll även att i prop. 1967:17 med förslag till permanentning av Annell-lagstiftningen departementschefen inte ansåg sig böra ta upp frågan om en avveckling av dubbelbeskattningen av bolagens vinster eller att mildra den t. ex. genom att medge visst avdrag för utdelning på allt inbetalat aktiekapital eller beskatta utdelad vinst lägre än fonderad etc. Departementschefen åberopade därvid att dubbelbeskattning av bolagsvinster förekom i åtskilliga länder med beskattningssystem liknande det svenska. Den föreslagna permanentningen av bestämmelserna om rätt till avdrag för utdelningar på nyemissioner fann departementschefen emellertid inte hindra att dessa bestämmelser liksom all skattelagstiftning omprövades, om de förutsättningar på vilka bestämmelserna byggde skulle mera radikalt förändras.

Avslutningsvis erinrade utskottet om att den omprövning av företagsbeskattningen, som då pågick och som hade till syfte att undersöka bl. a. möjligheterna till en variation av de permanenta skattereglerna i olika konjunktursituationer eller till en differentiering av reglerna efter företagets art och storlek, även omfattade såväl frågan om dubbelbeskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar som en analys av erfarenheterna kring Annell-lagstiftningen.

Bevillningsutskottet hade år 1960 att ta ställning till ett motionsvis framställt yrkande om att låta 1960 års bolagsskattesakkunniga få i uppdrag att utreda bl. a. frågan om likställighet mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar beträffande skattesatsen vid den statliga inkomstkatten. Utskottet avvisade yrkandet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 27 och åberopade bl. a. att den ifrågavarande utredningen tillsatts allenast för att överväga skattetekniska lösningar av vissa spörsmål rörande företagsvinsternas beskattning av jämförelsevis begränsad räckvidd och att utredningen hade att slutföra sitt uppdrag skyndsamt.

Motionerna

I: 59 och II: 69

Genom den utformning beskattningsreglerna för aktiebolag och ekonomiska föreningar erhållit har en mängd icke önskvärda effekter uppstått. Sålunda medför kedjebeskattningen av aktiebolagens utdelningar att vinsterna i stor utsträckning stannar inom företagen till nackdel för uppkomsten av en rörligare kapitalmarknad. Vidare medför gällande beskattningsregler

att aktiekapital i stor utsträckning koncentreras i investmentbolagens händer. Dessa bolag är nämligen frikallade från skatt på emottagna utdelningar plus 20 % under förutsättning av vidareutdelning. Dessutom medför Annelagstiftningen att aktiebolag med hög intern finansiering missgynnas jämfört med aktiebolag där finansiering genom lån eller genom tillskott från aktieägarna svarar för en stor del av kapitalbehovet. Reglerna för avdrag för utdelning har dessutom erhållit olika utformning för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Bestämmelserna rörande beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar har dessutom nått en sådan omfattning att de är synnerligen svårtillgängliga för de skattskyldiga.

Med hänsyn till att frågan om en avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar bör få en skyndsam lösning, bör en särskild utredning tillsättas. Denna utredning bör undersöka efter vilka alternativa riktlinjer en fullständig avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars inkomster kan tänkas ske och med ledning härav framlägga konkreta förslag för en integration av företagens och delägarnas inkomstskatt. Utredningen bör därvid studera de system för en mer eller mindre fullständig enkelbeskattning av aktiebolagsvinster som existerar i en del stater. Utvecklingen mot en enkelbeskattning kan sägas ha skett efter två system, det franska och det tyska.

Enligt det franska systemet får aktieägaren betrakta hälften av den av bolaget inbetalade skatten som en förhandsinbetalning av aktieägarens egen skatt. Detta tillgår tekniskt sett så att oavsett vad som händer med aktiebolagets vinst så utgår skatt med 50 % på hela vinsten. Om aktiebolaget därefter delar ut 100 fr erhåller aktieägaren en skatteavräkning på hälften av utdelningen, d. v. s. 50 fr. Aktieägaren uppger sedan i sin inkomstskatte-deklaration dels de mottagna 100 fr, dels de 50 fr. Från den skatt han har att erlægga på detta belopp får han dra av 50 fr. Har han så låg marginals-katt att avdraget blir större än skatten, får han tillbaka överskjutande belopp.

Det tyska systemet åter kännetecknas av att utdelad vinst i ett aktiebolag beskattas lindrigare än i bolaget fonderade vinstmedel. Enligt nu gällande skattesatser beskattas kvarhållen vinst med 51 % och utdelad vinst med 15 %. Trots att principen är enkel och klar har dock lagstiftningen med åren blivit tämligen komplicerad och försetts med många undantag. Bl. a. gäller den beskrivna regeln endast aktiebolag med många aktieägare. Dessutom är skillnaden i beskattning mellan utdelad och fonderad vinst mycket mindre än vad regeln vid första anblicken ger vid handen. Aktiebolaget måste nämligen för att kunna betala skatten på 15 % tjäna ihop vinstmedel, vilka kommer att beskattas med 51 %. Reellt innebär således den 15-procentiga skatten på utdelad vinst en skatt på 23,44 %. Genom att den lägre skattesatsen endast tillämpas för utdelning som sker av årets vinst uppstår speciella problem när ett bolag, som självt äger aktier, inte vidareutdelar vinst-

medlen. För att förebygga att en fondering av sådana medel skulle kunna ske billigt, beskattas sådana mottagna, icke vidareutdelade utdelningar med s. k. Nachsteuer av 36 %.

Under EEC:s första tid påverkades Brysselkommissionen av det västtyska systemet. Sålunda rekommenderades dess principer i Neumarkrapporten. Under senare tid synes dock det franska systemet ha vunnit många förespråkare inom den Ekonomiska gemenskapen. Detta förhållande torde utredningen taga i beaktande.

Ett problemkomplex som utredningen bör lägga stor vikt vid och noga kartlägga och klargöra är de verkningar som en övergång till en enkelbeskattning av aktiebolags och ekonomiska föreningars vinster kommer att medföra. Övergångsbestämmelserna måste erhålla en sådan utformning att överdrivna kursförändringar på aktiebörsen ej uppkommer. Man kan därvid tänka sig att avvecklingen sker successivt under en femårsperiod och att i takt därmed aktievinstbeskattningen så modifieras att en låsning av aktiemarknaden undviks.

En fullständig avveckling av dubbelbeskattningen av företag kommer givetvis att medföra ett visst inkomstbortfall för staten. Utredningen skall även ha till uppgift att beräkna storleken av bortfallet samt att föreslå olika beskattningsåtgärder för att kompensera staten för detta inkomstbortfall.

I: 682 och II: 815

De olika skattesatserna för aktiebolag och ekonomiska föreningar tillkom uppenbarligen på grund av att det ansetts föreligga skillnader i strukturellt och ekonomiskt hänseende mellan de två företagsformerna. Möjligen kan det också ha föresvävat lagstiftarna att det skulle råda någon form av social skillnad mellan företagsformerna, som skulle motivera att de ekonomiska föreningarna beskattas enligt en lägre skattesats än den som gäller för aktiebolag. Oavsett vilka motiv, som ursprungligen kan ha förelegat, måste man i dag konstatera att det inte längre kan finnas några bärande skäl för att vidmakthålla denna skillnad. Strukturomvandlingen inom näringslivet har inneburit att de ekonomiska föreningarna sammanförts till stora enheter med helt andra ekonomiska förutsättningar än tidigare och i många fall med större ekonomisk styrka än de aktiebolag med vilka de konkurrerar. Denna utveckling har varit påtaglig såväl inom konsumentkooperationen som inom producentkooperationen. Det måste därför vara rimligt att man eliminerar den olikhet i konkurrenshänseende, som de olika skattesatserna innebär.

Avgörande för riksdagens ställningstagande måste vara skattelikhetsställighet för de båda företagsformerna för erhållande av konkurrens på lika villkor och icke att en höjning av skattesatsen för ekonomiska föreningar endast kan bedömas tillföra statsverket ett eller annat tiotal miljoner kronor per år och således ha endast ringa statsfinansiell betydelse. Företrädare för kooperationen har dessutom i olika sammanhang förklarat sig införstådda med att en gemensam skattesats införes.

Utskottet

Aktiebolag och ekonomiska föreningar är i princip underkastade beskattning två gånger, nämligen dels hos bolaget eller föreningen och dels, i den mån inkomsten utdelas, hos delägarna. Bolagen och föreningarna äger, med visst undantag för kooperativa föreningar, vid taxeringen inte göra avdrag för belopp som utdelas, vilket innebär att fonderad och utdelad vinst beskattas lika. För att förhindra kedjebeskattnings är svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar principiellt frikallade från skattskyldighet för utdelning på sådana aktier eller andelar i svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening som inte innehas i kapitalplacerings syfte. Från denna skattefrihet har emellertid gjorts betydelsefulla undantag.

Genom beslut av 1967 års vårriksdag antogs förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning. Förordningen bygger på den tidigare provisoriska s. k. Annell-lagstiftningen och innebär att svenska aktiebolag vid beräkning av nettointäkt av rörelse eller jordbruksfastighet är berättigade att i samband med bolagsbildning eller ökning av aktiekapital åtnjuta avdrag för utdelning på aktie, för vilken inbetalning sker efter den 30 juni 1966. Avdrag medges med 5 % av det vid beskattningsårets utgång för de nya aktierna inbetalade kapitalet. Avdrag får ske under högst tio år och inte senare än femtonde taxeringsåret efter det då inbetalning för aktierna först skedde. För nyemissioner som gjorts före den 1 juli 1966 gäller den tidigare provisoriska s. k. Annell-lagen, d. v. s. avdrag kan medges med 4 % under sammanlagt sex år.

Motionärerna i motionerna I: 59 och II: 69 anser kedjebeskattnings av aktiebolagens utdelningar medföra att vinsterna i stor utsträckning stannar inom företagen till nackdel för uppkomsten av en rörligare kapitalmarknad och att aktiekapital till stor del koncentreras i investmentbolagens händer. Annell-lagstiftningen medför enligt motionärernas mening också att aktiebolag med hög intern finansiering missgynnas jämfört med aktiebolag där finansieringen sker genom lån eller genom tillskott från aktieägarna. Motionärerna påtalar vidare att lagstiftningen om avdrag för viss aktieutdelning inte gäller för de ekonomiska föreningarna. De anser att en särskild utredning skyndsamt bör söka lösa frågan om avveckling av dubbelbeskattnings av aktiebolag och ekonomiska föreningar genom ett studium av de system för enkelbeskattnings av aktiebolagsvinster som existerar i andra länder.

Frågan om införandet i Sverige av ett system för enkelbeskattnings av aktiebolagens och de ekonomiska föreningarnas vinster bör enligt utskottets mening inte avgöras utan omprövning av gällande regler för inventarieavskrivning och varulagervärdering samt de möjligheter i övrigt till skattemässig konsolidering och resultatutjämnings som de svenska skatte-

reglerna nu erbjuder. Bolagen har redan nu flera möjligheter att med stöd av gällande bestämmelser för rörelsebeskattningen redovisa en låg beskattningsbar vinst, och därigenom torde en icke obetydlig del av bolagsskatten kunna undvikas eller uppskjutas. En jämförelse mellan bolagsskatternas andel av de totala skatteintäkterna i olika länder utvisar för övrigt att den svenska bolagsskatten inte är särskilt betungande. Utskottet vill också erinra om att riksdagen i år kommer att föreläggas proposition med förslag till ändrade regler om avdrag för värdeminskning på byggnader och markanläggningar. Under förutsättning att departementschefen accepterar det förslag till sådana bestämmelser som framlagts av företagskatteutredningen i betänkande SOU 1968: 26 kommer företagets möjligheter till självfinansiering och skattemässig konsolidering att ytterligare förbättras.

Frågan om i vad mån även ekonomiska föreningar borde få rätt till avdrag för utdelning prövades ingående under förarbetena till Annellagstiftningen. Med hänsyn till att de ekonomiska föreningarna vid anskaffande av eget kapital i allmänhet inte vänder sig till den egentliga kapitalmarknaden och då utdelning på insatskapital praktiskt taget aldrig förekommer inom den jordbrukskooperativa föreningsrörelsen ansåg 1960 års bolagsskattesakkunniga ett sådant avdrag inte motiverat. Under remissbehandlingen av utredningens förslag uttalades att införandet av regler om partiellt upphävande av dubbelbeskattningen av ekonomiska föreningar skulle vara förknippat med många svårigheter. Något förslag i ämnet framlades därför inte i prop. 1960: 162.

Utskottet vill även framhålla att departementschefen i prop. 1967: 17 med förslag till permanentning av Annellagstiftningen inte ansåg sig böra ta upp frågan om en avveckling av dubbelbeskattningen av bolagens vinster eller att mildra den genom att t. ex. medge visst avdrag för utdelning på allt inbetalt aktiekapital eller beskatta utdelad vinst lägre än fonderad. Den i propositionen föreslagna permanentningen av Annellagstiftningen borde emellertid enligt departementschefens mening inte hindra att dessa bestämmelser omprövades, om de förutsättningar på vilka de byggde skulle mera radikalt förändras. Utskottet kan inte finna att sådana förhållanden inträffat som bör föranleda en omprövning av gällande regler för dubbelbeskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar. Utskottet anser sig således inte kunna bifalla skrivelseyrkandet i motionerna I: 59 och II: 69.

Enligt förordningen om statlig inkomstskatt utgör skattesatsen för ekonomiska föreningar 32 % och för aktiebolag 40 % av den beskattningsbara inkomsten.

Motionärerna i motionerna I: 682 och II: 815 anser att de ekonomiska föreningarna med hänsyn till strukturomvandlingen i näringslivet arbetar under helt andra ekonomiska förutsättningar nu än vid den tidpunkt

bestämmelserna om olika skattesatser tillkom. För att eliminera den olikhet i konkurrenshänseende som de olika skattesatserna innebär anser motionärerna att skattesatsen för ekonomiska föreningar bör höjas till den som gäller för aktiebolag.

Utskottet vill med anledning härav erinra om att — med anledning av ny banklagstiftning m. m. — till årets vårriksdag aviserats en proposition med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattningen av bl. a. sparbanker och jordbrukets kreditkassor. Förslagen grundas på en inom finansdepartementet upprättad promemoria (Stencil Fi 1968: 13). Av promemorian framgår att Kungl. Maj:t har uppmärksamheten riktad på det av motionärerna aktualiserade spörsmålet. Utskottet anser sig inte böra bifalla skrivelseyrkandet i motionerna I: 682 och II: 815.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår

- 1) motionerna I: 59 och II: 69 samt
- 2) motionerna I: 682 och II: 815.

Stockholm den 6 mars 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Lundström (fp), Yngve Nilsson (m), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Wirmark (s), Paul Jansson (s), Mattsson (cp) och Arne Pettersson (s); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), Kristenson (s), Carlstein (s), Hammarsten (s), Josefsson i Halmstad (s), fru Berglund (s), herrar Börjesson i Falköping (cp), Ahlmark (fp) och Josefson i Arrie (cp).

Reservationer

1) av herrar *Yngve Nilsson* (m), *Gösta Jacobsson* (m) och *Magnusson* i Borås (m), vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 59 och II: 69 — ansett att utskottet under punkten 1 bort hemställa,

att riksdagen med bifall till motionerna I: 59 och II: 69 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning och förslag om avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars vinster enligt de riktlinjer som framförts i motionerna.

2) av herrar *Lundström* (fp), *Tistad* (fp) och *Ahlmark* (fp).